Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 74. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 18-го КВІТНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 18, 1981 No. 74. VOL LXXXVIII

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД КРАЙОВОГО ПАТРІЯРХАЛЬНОГО ТОВАРИСТВА

Баффало, Н.Й. (М.Галів) – Тут, у суботу, 4-го квітня, вібувся з'їзд Українського Патріярхального Товариства в ЗСА з участю 49-ти делегатів з таких місцевостей: Балтімор, Баффало, Детройт, Клівленд, Кергонксон, Коговз, Індіяна, Ню Йорк, Джерзі Сити, Піттсбург, Чікаго, Рочестер, Філядельфія, Сиракюз.

Делегати заступали 97 уманлатованих голосів. Деякі Відділи з західного побережжя не були заступлені з огляду на віддаль. Щоправда найбільші скупчення зорганізованого мирянства є на сході Америки.

З'їзд відкрив голова крайової Управи Т-ва д-р Богдан Лончина, вітаючи делегатів, гостей і особистого представника Патріярха Йосифа о. крилошанина д-ра Дмитра Блажейовського, який провів молитву і побажав успіхів у нарадах. З'їзд вшанував пам'ять померлої Матері Марії, ЧСВВ, і членів Т-ва, які відійшли.

Для керування з'їздом обрано президію в складі: інж. Сидір Тим'як—голова, д-р Микола Барусевич—заступник, Маріян Борачок і Мирослав Прийма—секретарі.

Зачитано було привіти від Патріярха Иосифа, від нововисвячених Митрополита Степана Сулика і Владики Іннокентія Лотоцького; зачитано листи від Коадьютора Мирослава Любачівського, Владики Василя Лостена, від релігійного Т-ва „Св. Софія", від місцевого Відділу УККА.

В листі-привіті від голови Українського Патріярхального Т-ва (УПСО) проф. Петра Зеленого порушено цілу низку актуальних питань Т-ва.

Д-р Б.Лончина запропонував з'їздові вислати привітальну телеграму до Патріярха Йосифа та подяки за привіти Владикам, що учасники схвалили оплесками.

З'їзд прийняв запропонований порядок нарад і вибрав комісії. Номінаційну: Василь Маркусь, Оксана Бережницька, д-р Роман Осінчук, інж. Василь Колодчин, Ярослав Пастушенко і д-р Володимир Пушкар; Резолюційну: ред. Роман Данилевич, Рома Гайда, Микола Галів, Марта Крамарчук і Роман Ярош; Верифікаційну: Василь Макух, Корнель Дзюба, Онуфрій Білоголовський і Михайло Мохнач.

До відчитаного протоколу з попереднього крайового з'їзду голова тодішньої президії д-р Роман Осінчук подав певні уточнення, після чого протокол прийнято.

Голова Б.Лончина звітував про цілість діяльности Т-ва, підкреслюючи, в якому напрямі проходила праця. Він ствердив покращення ситуації на церковному відтинку. Перший заступник голови д-р В.Маркусь розповів про свою працю, проведену за звітну каденцію. Інж. Микола Кунинський подав касовий звіт.

Довший звіт подав головний редактор журналу „Патріярхат" М.Галів, підкреслюючи в основному трудноції в редагуванні, брак авторів, належного зацікавлення Відділів Т-ва журналом.

Він подав деякі сугестії по відношенні до фінансових питань.

Продовженням звіту про журнал „Патріярхат" був звіт адміністратора д-ра В. Пушкаря, який подав широку картину праці журналу.

Рома Гайда звітувала про організаційну ділянку Т-ва, проведену на східньому побережжі Америки. Ред. Р. Данилевич подав звіт з переведеної контролі діяльности Т-ва, включаючи адміністрацію журналу.

За Товариський суд звітував д-р Р.Осінчук. Інж. С. Тим'як звітував про Раду Мирян, про „Мирянський конгрес", що відбувся восени 1980 року в Філядельфії. Він підкреслив великий вклад праці для Товариства мирянського руху д-ра Романа Смика, який виготовив у минулому і зараз підготовив низку святочних стяжок, жетонів і почтових марок, за що йому належить подяка і признання.

Над звітами відбулася дискусія, в якій брали участь кількадесят присутніх. У їхніх виступах підкреслювано і позитиви і недоліки діяльности Т-ва та висувалися різні пропозиції щодо покращення праці. Тепер мирянська праця вимагає дещо іншого, більш спокійного підходу, бо помітні позитивні зміни на церковному відтинку під сучасну пору.

Тут малися на увазі остан ні Синоди і номінації та вис-

(Закінчення на стор. 3)

Молоді науковці виступлять в Ню Йорку

Проф. Г. Грабович; докторанти: М. Тарнавський, В. Гітін, Р. Коропецький

Кеймбридж, Масс. (ФКУ).— На Шевченківській конференції, що її влаштовують в Ню Йорку 2-го травня ц.р. УВАН і НТШ, виступатимуть чотири молоді науковці з Гарвардського університету.

Григорій Грабович, професор української літератури, керуватиме програмою, а три докторанти прочитають доповіді.

Володимир Гітін доповідатиме про „Шевченків щоденник у відношенні до його прозових творів". Темою доповіді Романа Коропецького буде: Нарраційна структура „Псальмів Давидових", а Максим Тарнавський доповідатиме на тему „Іронічний рай Шевченка".

Доповіді цих трьох докторантів–це вислід їхніх праць і дослідів на спеціальних сесіях Шевченкознавчого семінару в Гарварді, що ним проводив проф. Г.Грабович.

На початку квітня на спеціяльній лекції, влаштованій департаментом слов'янських мов і літератур у Гарварді, проф. Грабович доповідав на тему „Три перспективи козацької минувшини: Гоголь, Шевченко, Куліш."

З уваги на Великодні Свята, числа „Свободи" з датами 21-го і 28-го квітня ц. р. не появляться, але Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" в днях 20-го і 27-го квітня будуть відкриті.

„Пролог" має нову управу

Ню Йорк, Н. Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Інформуємо українську громадськість, що у зв'язку з переходом на пенсію Мирослава Прокопа, дотеперішнього голови управи Дослідної корпорації „Пролог", вибрано нову управу в складі: Роман Купчинський — голова, Марта Скорупська — заступник голови і секретар, Богдан Чайківський — скарбник, Мирослав Прокоп і Микола Лебедь — члени управи.

З ініціятиви нової управи покликано до життя Раду директорів, до складу якої увійшли: о. Іван Гриньох — голова Ради, Микола Лебедь — перший заступник, Мирослав Прокоп — другий заступник голови Ради директорів, Юрій Лопатинський — контролер, Роман Купчинський — екзекутивний президент, Марта Скорупська — екзекутивний віцепрезидент, Богдан Чайківський — скарбник.

Нове керівництво „Прологу" було схвалене Президією ЗП УГВР на її засіданні 3-го квітня ц. р.

Дослідна корпорація „Пролог" була створена членами УГВР для здійснення живого зв'язку з Україною та подавання моральної, політичної і матеріяльної допомоги учасникам визвольних змагань. Завданням „Прологу" було і є інформувати західній світ про визвольну боротьбу українського народу і здобувати зрозуміння та підтримку серед західніх громадських і політичних чинників. Цю свою діяльність „Пролог" буде продовжувати й надалі, виходячи з політично програмових позицій УГВР і ЗП УГВР.

За три декади своєї діяльности „Пролог" своєю орієнтацією на Україну, на сучасні національні чинники, як і своєю ставкою на ширші кола суспільности та співпрацю інтелектуальних кіл, незалежно від їх партійного спрямування, придбав профіль всеукраїнської вартости.

Округа Твердого Вугілля УНС здобула першенство в організаційній праці

Фреквілл, Па. — Річні загальні збори Округи Твердого Вугілля відбулися тут у неділю, 12-го квітня ц. року, в церковній залі української католицької церкви св. Михаїла.

На зборах, якими провадив Осип Чабан, перевибрано на рік 1981 Управу у цьому ж складі, як рік раніше, а саме: Тимко Бутрей, — голова, Осип Чабан і Маргарита Гентош — заступники голови, — Олена Словик — секретар, Адольф Словик — касир, Іван Петруньо — організаційний референт. Контрольна комісія: Йосиф Сидор — голова, Михайло Хомин і Данило Трешко — члени.

На початку зборів о. шамбелян Йосиф Баца, парох церкви св. Михаїла, перевів молитву за здоров'я головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса, а опісля усі присутні підписали картку, переславши її предсідникові з побажаннями якнайскорішого видужання. Відтак вшановано хвилиною мовчанки пам'ять померлого секретаря 85-го Відділу Томи Панька та всіх цих членів, які в попередньому році відійшли у вічність.

У своєму звіті, уступаючий голова Округи Тимко Бутрей, подякував членам Управи як і секретарям Відділів за гармонійну співпрацю, а ця співпраця у великій мірі причинилася до цього, що Округа в 1980 році осягнула великі організаційні успіхи. Цю саму думку висловлювали й інші члени Управи, які опісля звітували.

Степан Гавриш, старший обласний організатор, подякував усім цим секретарям, які причинилися своєю працею до цього, що Округа перевиконала організаційну квоту на 126 відсотків, здобувши в 1980 році 126 нових членів, і є першуном на 31 Окружний Комітет. У першій мірі — це заслуга О. Чабана, секретаря 242-го Відділу та І. Петрунця, секретаря 78-го Відділу, які здобули 34 і 30 членів, залишившись надалі членами Клюбу Заслужених Союзовців. Опісля Степан Гавриш відмітив осяги Михайла Хомина, секретаря 389-го Відділу з 17 новими членами, Маргариту Гентош 305-го Відділу, з 10-ма членами. Гарієт Панко 85-ий Відділ з 9-ма членами і Розмері Демко, 1-ий Відділ, яка здобула п'ять членів. Крім цього, вісім відділів здобули від одного до чотирьох членів. Дальше, в своєму слові С. Гавриш ствердив, що коли б всі інші Округи попрацювали з такою відданістю і завзятістю, як

Тимко Бутрей

секретарі в Окрузі Твердого Вугілля УНСоюз не тільки покрив би всі природні втрати в членстві, але постійно зростав би в членстві. Рік 1981 почався добре, бо приєднано по березень 22-ох нових членів. На цих зборах О. Чабан, передав чотири нові аплікації, а І. Петрунцьо три, так що разом здобуто досі в Окрузі 29 нових членів.

За найвище число приєднаних нових членів в 1980 році Степан Гавриш передав Тимкові Бутреєві спеціяльну плякету.

Опісля промовляла до присутніх Уляна Дячук, головний касир УНСоюзу. Вона в імені Екзекутивного Комітету УНСоюзу погратулювала О. Чабанові та І. Петрунцеві за їхні минулорічні успіхи, як також за це, що вони надалі продовжують організаційну працю. Тільки постійна, послідовна організаційна праця дає добрі успіхи, доказом чого є вислід праці цього Окружного Комітету.

Уляна Дячук, подякувала за побажання для головного предсідника д-ра І. Флиса, який поволі приходить до здоров'я і вже провадив останнім засіданням Екзекутивного Комітету. Вона поділилася з присутніми фінансовими успіхами за 1980 рік і перший квартал 1981 року, запевнивши, що перша фаза підвишки дивіденди буде перепроваджена в життя ще цього року, а чергова зміна в 1982 році. Дальше Уляна Дячук заторкнула ще багато біжучих справ. Опісля присвячено час для запитів і дискусій, у якій брали участь: І. Петрунцьо, І. Кудрич, М. Хомин, Т. Бутрей та інші. Заторкнено справу висилки „Свободи", відновлення „Трибуни" УНСоюзу і поміщення світлин усіх організаторів більшого числа членів, получення неактивних Відділів з активними та інших.

На закінчення зборів, Т. Бутрей подякував присутнім за довір'я і за перевибір його і цілої Управи та повідомив, що чергові Збори відбудуться у жовтні, знову у Фреквіллі, Па.

Отець В. Врублевський закінчив збори молитвою.

НОВИЙ РОЗВИТОК ПОДІЙ У ПОЛЬЩІ

Торунь, Польща. — Делегати Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії зібрались чисельно в Туруні і домагалися від Політбюра і Центрального Комітету партії введення демократичних форм в керівництво і в цілу партійну систему.

Більшість з-посеред 750 делегатів з цілої Польщі, які відбули свої наради в модерній університетській залі ім. Ніколяса Копернікуса, домагалися безпосередніх демократичних вибо рів делегатів на з'їзд ПОРП, який внедовзі відбудеться у Варшаві і вимагали від уряду, щоб їхні наради були передані телевізією безпосередньо із залі нарад, а не тільки відмічені у новинках. Делегати також домагалися від лідерів, щоб вони поінформували інші комуністичні сателітні партії про демократичні процеси, які тепер проходять в Польщі.

Вміжчасі совєтська „Літературная Газета", як зрештою також інші совєтські часописи, знову виступили проти „контрреволюціонерів" в середині вільної проф спілки „Солідарносьць" і проти „радіо-агресорів" зі Заходу, які використовують, мовляв, польську ситуацію для „своїх підривних цілей".

Совєтська преса поновно закликає Станіслава Каню й інших лідерів ПОРП „прийняти строгіші міри для ліквідації підривної роботи контрреволюціонерів і покарання винних". Москва, на думку багатьох політичних спостерігачів і дипломатів, дуже затурбована змінами в Польщі і тенденцією, навіть в середині комуністичної партії, до демократичних реформ та вільних виборів. Совєтські газети також сильно вдаряють по Комітеті Оборони Робітників (КОР).

Деякі західні кореспонденти інформують з Варшави, що совєти у деяких випадках починають стосувати стару випробувану ними тактику розколювання вже існуючих організацій чи профспілок.

Вміжчасі парляментарна комісія запропонувала у четвер вечором, 16-го квітня ц. р., вислати спеціяльну урядову комісію для переговорів з представниками незалежних сільських господарств з метою створення вільної профспілки для 3,5 мільйона селян. Урядові і партійні чинники погодилися на відновлення переговорів після того, як активісти невизнаної покищо профспілки селян знову окупували будинки в Іноврoцлаві і Бидгощі.

У світі

КЕРІВНИК МІСІЇ ЗСА при ОН Джін Киркпетрик заявила офіційно на форумі ОН, що ЗСА пожертвують на протязі двох років — 1981-1982 — 285 мільйонів на допомогу біженцям у різних африканських країнах. У Женеві, де відбувається конференція в справі допомоги біженцям, вона пояснила, що частина цієї величезної суми буде призначена на харчову допомогу голодуючим, а частина — на розселення утікачів, які не можуть повернутися до країн свого походження. Цікаво, що Совєтський Союз, взагалі не прислав своїх представників на ту конференцію, знаючи, що треба буде дати якусь допомогу. Всі інші учасники задеклярували від себе відповідні суми. Представники арабських країн спочатку не хотіли брати участи у конференції, протестуючи проти делегації Ізраїля, але відтак участь узяли.

В СХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ відбувається конгрес комуністичної партії Східньої Німеччини. Як звичайно, на конгрес прибули представники численних комуністичних партій, як це мало місце недавно на конгресі комуністів Чехо-Словаччини. Виступи делегатів на берлінському конгресі різняться від виступів в Празі тим, що в Празі домінували совєтські делегати, а Брежнєв виступав декілька разів і давав усім іншим поуки. В Берліні покищо найбільше уваги привернули виступи французьких і італійських речників. Член Політбюра Комуністичної партії Франції Гастон Плісонні'є висловив надію, що „польський нарід розв'яже свої проблеми шляхом господарських, соціяльних і демократичних реформ без втручання зовнішньої сили. Це саме тільки більш підкреслено, заявив речник Комуністичної партії Італії Джіованні Черветті. Черветті заявив, що суверенність Польщі, як і „кожного народу мусить бути пошанована й збережена. Поляки розв'яжуть свої проблеми політичними методами, власними силами й без чужої інтервенції". А речник німецьких комуністів виступив проти „всяких розмов про оновлення, що їх ведуть ревізіоністи, антикомуністи й соціяльні оновлювачі, які творять спільний ворожий табір".

НОВА ПЕРЕМОГА партії квебекських французьких сепаратистів, очолених Рене Лєвеком, вагомо зміцнила цю партію й може рішуче вплинути на зріст сепаратистських настроїв серед французької більшости Квебеку, а навіть уже в недалекому майбутньому перерішити питання його виходу зі складу Канади. Партія Квебеку Лєвека здобула 80 мандатів на 122 місць у провінційному парляменті, отже абсолютну більшість, і створить без потреби коаліції свій уряд. Уряд цієї партії за своєї попередньої каденції впровадив виразно сепаратистичне законодавство в провінції Квебек, а поновлений мандат скріпить його діяльність у тому напрямі. Це теж дасть йому окрему вагу в боротьбі проти нової конституції, яку пропонує федеральний прем'єр П'єр Трудо та його уряд і Ліберальна партія Канади. З огляду на те, що проти нової конституції є також ще інших сім провінцій з усіх десяти, справа її прийняття стає під великим знаком запиту. Відкинення нової конституції Канади згідно з опінією усіх заінтересованих канадських чинників поверне цілий процес розвитку Канади в напрямі послаблення федерального уряду й зміцнення провінцій, а це в свою чергу зміцнить намагання французів відлучитися в окрему державу.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ і її колонія Беліз у Середній Америці узгіднили текст конституції, яка обов'язуватиме в Беліз після проголошення державної незалежности. Беліз стане самостійною державою восени цього року, після цього британський губернатор, адміністрація й усі інші колоніяльні чинники від'їдуть до Англії, або стануть на запрошення нового самостійного уряду працівниками нової держави. Беліз, остання британська колонія в Америці, має 151,000 населення, ніякого власного промислу, слабеньку торгівлю, здебільшого, для внутрішнього тільки вжитку, мало експорту, та далі зберігає традиційний сільсько-господарський характер. Навіть не розбудовані в ній туристика й відпочинковий промисел, хоч підсоння й морське побережжя пригідне до цього. З проголошенням самостійною державою Беліз може стати тереном боротьби, бо республіка Гондурас уважає, що Беліз повинно бути частиною цієї республіки.

ЗАСУДИЛИ Г. АЛТУНЯНА

Генріх Алтунян в автомобілі

Ню Йорк, Н. Й. (Пресова служба ЗП УГВР). — У Харкові засуджено інженера-радіотехніка Генріха Ованесовича Алтуняна до 7 років таборів суворого режиму і 5 років заслання за статтею 62 КК УССР: „антирадянська агітація і пропаганда".

Г. Алтунян, 1933 року народження, — останній з членів, створеної в 1969 році Ініціятивної групи захисту прав людини в СССР, який ще залишився на волі. Його заарештували 16-го грудня 1980 року. Це друге ув'язнення Алтуняна. У 1969-72 роках він уже відбув 3 роки концтаборів за статтею 187^1 КК УССР („наклепи на радянський лад").

Ще 30-го травня 1980 року, під час обшуку в справі заарештованого Івана Сокульського, у Г. Алтуняна було вилучено багато листів та „Архіпелаг ГУЛАГ" О. Солженіцина.

Подробиці про суд покищо невідомі.

В Америці

У ВІВТОРОК, 14-ГО КВІТНЯ Ц.Р., ПОХОВАЛИ на Арлінгтонському кладовищі з повними почестями, гарматними сальвами і військовою ескортою, генерала Омара Н. Бредлі, героя Другої світової війни і останнього п'ятизіркового генерала цієї війни, який, як відомо, помер минулої середи, 8-го квітня на 88-му році життя. Проминуло 36 років від того часу, як ген. Бредлі, командир найбільшої військової армади, яка начисляла 1,3 мільйона осіб, об'єднався з такими ж армійськими частинами Совєтського Союзу на ріці Ельбі і примусив гітлерівську Німеччину підписати безумовну капітуляцію. Віцепрезидент Джордж Буш, дружина президента Регена, Ненсі, велика делегація обидвох палат Конгресу, представники різних родів війська, дипломати та представники громадського світу взяли участь у відправах в єпископальній катедрі і в похоронах, щоб віддати останню прислугу людині, яка, як заявив один з промовців, на полі бою обороняла честь і престиж Америки.

МАЙЖЕ МАСОВИЙ ВИЇЗД білого населення з великих міст, або, у випадку метрополій, на далекі передмістя, створив нову ситуацію в складі населення багатьох міст. Біла більшість поступилася перед негритянською і еспаномовною меншістю, яка тепер у значній мірі становить більшість, а якщо навіть залишається меншістю то з великим впливом на політичне життя міських управ, а навіть стейтів. Згідно з останніми підсумуваннями бюра цензусу, негри тепер становлять більшість в Балтиморі, Ню Орлінсі і Детройті. Не багато бракує їм до більшости у містах Мемфіс і Сейнт Луїс.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН повідомив через своїх співробітників представників преси, що він помилував двох колишніх службовців Федерального Бюра Інвестигацій (ФБІ), які в 1970 році були засуджені за порушення конституційних прав американських громадян і вдерлись без дозволу суду до помешкання у пошуках за радикальними елементами, які гостро виступали проти в'єтнамської війни і влаштовували в цій країні демонстрацій та інші заколоти. Президент Реґен при тому заявив, що засуджені службовці Марк Фелт, який був другою особою в ФБІ, і Едвард С. Міллер, який виконував в тому часі функцію керівника розвідчого відділу, служили країні гідно і з великою відданістю для справи.

РЕЧНИК ДЕРЖАВНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ заявив кореспондентам, що Уряд ЗСА погодився надати право політичного азилю Максимові Шостаковичеві, диригентові совєтської симфонічної оркестри, який вибрав свободу і залишив совєтську мистецьку групу в Західній Німеччині. Прохання про надання йому права політичного азилю в ЗСА попросив в Державному департаменті інший совєтський втікач, челіст і диригент Мстислав Ростропович. Максим Шостакович є сином Дімітрія Шостаковича, одного з найвидатніших совєтських композиторів. М. Шостакович має прибути до ЗСА вкоротці разом зі своїм 19-річним сином Дімітрієм.

У ЗВ'ЯЗКУ З АТЕНТАТОМ на президента Роналда Регена, у якому, як відомо, Президент і три інші особи зазнали поранення, Федеральне Бюро Інвестигацій (ФБІ) і Секретна служба подвоїли охорону урядових осіб, зокрема президента Регена, віцепрезидента Буша та багатьох інших. Також затіснено перевірку осіб, навіть персоналу Білого Дому, які відтепер повинні виказатись відповідними документами коли переступають входову браму чи зближаються до Овального бюра у якому працює Президент. Подібні зарядження отримали також військові інсталяції, як відтепер вимагатимуть розпізнавальної карточки навіть від адміралів і генералів та інших високих старшин.

РЕЧНИКИ ДЕРЖИАВНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ у Вашінгтоні цілком не дивуються, що Східня Німеччина найголосніше домагається ліквідації вільної профспілки „Солідарносьць", бо східньонімецькі комуністи дуже бояться, щоб польський взірець розв'язки робітничого питання не перекинувся до них, де робітництво вдержує тісні зв'язки з вільними профспілками у Західній Німеччині і знає, які там панують відносини. Взагалі серед робітників у Східній Німеччині помітні вже віддавна тенденції творення вільних, неконтрольованих Компартією профспілок, які, на їхню думку, могли б добитися значного покращання життєвого рівня для робітників.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.
P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

Бояться власної тіні

Совєтське офіційне пресове агентство ТАСС інформує з Варшави, що у Польщі було викрито „антидержавну" і „антисоціялістичну" діяльність „контрреволюційної організації", яка прибрала собі назву „конфедерації незалежної Польщі", в скороченні КНП, „ватажком якої, — як інформує ТАСС, — виявився якийсь Мочульскі, який перебуває тепер під слідством".

Про цю неймовірну історію, яку до речі, було передано на центральній телевізійній програмі у Варшаві, пише також, користуючись відомостями ТАСС-у, київська газета „Радянська Україна" й деякі інші підсовєтські видання.

„Документи, фотографії, інші речеві матеріяли, — повідомляє „Радянська Україна", — свідчать про підривну діяльність цього угруповання, розкривають зв'язки лідерів і членів 'конфедерації' із західніми спецслужбами і антикомуністичними центрами, з так званим лондонським урядом, реваншистськими колами Федеративної Республіки Німеччини і колишніми агентами Ґестапо". Ця конфедерація, якщо вона взагалі існує і не є видумкою московського КҐБ, мала б нібито виступати за насильну ліквідацію конституційного ладу в Польській Народній Республіці.

Західні дипломати і політичні спостерігачі думають, однак, що йшлося тут про розправу з Комітетом оборони Робітників (КОР), бо в інформації ТАСС виразно і недвозначно наголошується, що КОР „створював Мочульскому рекляму, намагаючись зображувати його в ролі мученика". У Польщі, — інформує далі „Радянська Україна", — було розгорнено велику кампанію збирання підписів під петицією, яка домагалася звільнення Мочульского, а деякі лідери вільної профспілки „Солідарносьць" висували звільнення Мочульского, як основну вимогу при переведенні переговорів з урядом. Також інші „противники соціялізму в Польщі" переводили різного роду акції в користь Мочульского та інших „контрреволюціонерів".

„Глибока конспірація, власна розвідслужба, закордонні кур'єри, налагоджена система підготовки і передачі наклепницьких матеріялів для диверсійно-підривної радіостанції „Вільна Европа" — ось лише деякі методи з арсеналу КНП", — пише згадана совєтська газета.

В інформації ТАСС-у названо теж кілька інших прізвищ осіб, які нібито пов'язані з КНП, а також із спецслужбами ЗСА, Західньої Німеччини, Великобританії та інших країн. Вони буцімто мали нав'язати зв'язки з „колишнім агентом Ґестапо Гофманом і ватажком терористичної організації „Вільна Польща", яка діє в Америці. Прізвища цього „ватажка" газета не подає. Подібні центри існують також в інших країнах і їх в „більшості потворили американські спецслужби".

Згадуючи про політичну програму КНП, совєтські пропагандисти кажуть, що „заговірники" готовилися до повалення леґального конституційного ладу в Польщі, закликали до непошанування рішень державних органів влади, навмисне провокували різні конфлікти, порушували в республіці громадський порядок, послаблювали оборонну могутність Польщі шляхом відриву її від випробуваних союзників.

На Заході цю совєтську інформацію названо суцільною видумкою, базованою на страху перед евентуальними змінами, які можуть наступити у висліді об'єднаної боротьби польського робітництва проти рабовласницької, експлуататорської влади.

Іван Кедрин

ОДНА СТОРІНКА ІСТОРІЇ

Смерть Ганни Дмитерко-Ратич 3-го квітня 1981 року в місті Едісон, Н. Дж., в ЗСА на 89-му році життя, поклала точку на закінчення однієї сторінки історії цієї першої новітньої української збройної формації, якою був леґіон Українських Січових Стрільців. У книзі Степана Ріпецького „Українське Січове Стрілецтво, Визвольний шлях і збройний чин" (В-во „Червона Калина", Ню Йорк, 1956) читаємо на сторінці 37: „У Львові засновується 25 січня 1914 року друге стрілецьке Товариство, якого головою став Роман Дашкевич, пізніший командант артилерії та полковник київських Січових Стрільців... Мало воно понад 300 членів, між ними окрему жіночу чоту, якою проводила Олена Степанівна. Із власних фондів закуплено кріси для членів Товариства. У ньому вишколювалась низка пізніших старших і підстаршин УСС-я, Микола Никорак, Тадей Ковалик, Іван Тучапський, Гандзя Дмитерко, Павлина Михайлишин і інші..."

Таким чином Ганна Дмитерко була активною учасницею тієї історичної події, якою було заснування славетного леґіону Українських Січових Стрільців. У вищенаведеній цитаті згадано три жіночі прізвища. Найбільш відомою була і є Олена Степанівна, пізніше дружина д-ра Романа Дашкевича, адвоката у Львові, колишнього члена Стрілецької Ради Січових Стрільців у Києві, за польської займанщини, засновника й команданта парамілітарної організації „Лугів", померлого на еміґрації у Куфштайні під Інсбруком, як генерал Армії УНР. Олена Степанівна мала ступінь д-ра філософії, була в першому періоді перебування большевиків у Львові доцентом тамошнього університету, але її швидко потім арештували і в 1945-1956 роках вона перебувала у совєтських кацетах. Звідтіль повернулася до Львова і померла у 1963 році. Одна з хорунжих УСС Софія Галечко, народжена 1891 року, у 1918 році втопилася в річці. Загалом — за інформацією від історика українського січового стрілецтва д-ра Степана Ріпецького — в леґіоні Українських Січових Стрільців у різному характері служило 18 жінок. Ганна Дмитерко, за чоловіком, також колишнім українським січовим стрільцем, була, мабуть, останньою з них — дуже сумнівно, чи є ще в живих котрась з отих справжніх подивугідних піонерок жіночого руху, який не цурався активної участи в українському війську та перевів в рядах УСС, в рамках Українсько-Галицької Армії, всю нашу визвольну війну - революцію.

Недавно, бо 8-го лютого цього року, на так би мовити хрестинах новозаснованого 4-го Відділу Союзу Українок Америки в Ню Бансвіку, Н. Дж., імени Ганни Дмитерко-Ратич пані Оксана Бокало навела у своїй промові багато цікавих подробиць із життя покійної тепер Патронки того Відділу. Походила Ганна Дмитерко з середньо - заможньої свідомої селянської родини в Підберізцях львівського повіту. Були в родині три доні. Батько помер, як Ганні було 9 років. Ганна скінчила місцеву народну школу і державну учительську семінарію у Львові, саме перед вибухом Першої світової війни у 1914 році. Ще як учениця семінарії вона була членкою спершу тайного Пласту, а коли влада залеґалізувала Пласт — її активною учасницею і членкою — звеличницею до кінця свого життя. Брала участь в історичному січово-стрілецькому здвизі у червні 1914 року, коли то наспіла вістка про вбивство австрійського престолонаступника Франца Фердинанда, яке стало камінчиком, що зрушив лявіну Першої світової війни. Вона була однією із перших, які зголосилися до леґіону Українських Січових Стрільців, обмеженого, на жаль, чисельно наслідком спротиву польських кіл. Перейшла з Армією УГА Збруч після прогри війни проти Польщі і пережила всі інколи трагічні події на Наддніпрянщині.

У лютому 1918 році вийшла заміж за „усусуса" Василя Ратича і з ним перевела воєнну кампанію спершу в Галиччині, опісля на Наддніпрянщині. Працювала з чоловіком якийсь час в команді етапу, опісля в канцелярії Начальної Команди. Під час Визвольної війни народився її найстарший син Любомир. У 1922 році ніччю перебрили вони пішки разом з чоловіком і дворічним синком Збруч, втікаючи до Галиччини. В рідному селі Підберізцях народився другий син Олег, тепер інженер в Америці. Загалом мала чотирьох синів. Два сини пішли добровільцями до Першої УД-УНА і син Володар згинув під Бродами.

Однаково в Україні, як на еміґрації в Америці негайно включилася в активну громадську роботу. Мала величезний сантимент до війська і до Пласту. Якщо тільки дозволяло їй здоров'я, то не вважаючи на пізній вік щороку приїздила під час карнавалу на Вечерниці „Червоної Калини".

Це була туга, енерґійна, активна жінка, яка вміла сполучити в подивугідну гармонію місії вояка, громадської діячки, дружини, матери й господині. Скромна — ніколи не нахвалялася своєю участю у цих початках Українського Січового Стрілецтва, де романтика спліталася у нерозривний вузол із патріотизмом та свідомістю потреби здобувати рідну державу із зброєю в руках. Пригадаймо, що це був час, коли військова служба була дуже непопулярною в українському громадянстві — однаково в Галичині, де у підльвівській кадетській школі не було ні одного українця, як і на Наддніпрянщині, де слово „салдат" було синонімом кари за якийсь злочин (життєпис Шевченка!). І власне на тлі таких противійськових настроїв, на тлі щойно народженого процесу національно-державницького думання суспільства, треба оцінювати вартість цих юнаків і цих молодих дівчат, які горнулися до першої нашої новітньої військової формації, до славетного леґіону Українських Січових Стрільців.

Тому покійна Ганна Дмитерко-Ратич, яку глибоко шанували і любили всі її приятелі і знайомі, увійшла до історії українського жіночого руху та до історії українського війська. Ці рядки — це дуже маленька грудка на її свіжу могилу, яка зберігає щось більше, як одну домовину: вона зберігає частину нашої рідної військової історії.

З НАШИХ БУДНІВ

Листок на вінок

Я так і знав і передбачав, що захоплення від ювілейного концерту хору „Думка", з нагоди його 30-річчя, буде таке глибоке, щоб не сказати — потрясаюче, що ледве чи хтось з рецензентів, чи там хронікарів, спроможеться спом'янути в пресі цю, одну з найсвітліших сторінок в історії хору, коли то наші „думкарі" заблисли на зеленій мураві мистецтвом гри у... футбол, або так званий копаний м'яч!

Це сталося так давно і виглядає таким неймовірним, що заледве дехто з „останніх моґіканів" — членів-основників „Думки" пригадує цю небуденну подію немов крізь сон, а вже про рядове членство, зокрема з молодшої шихти, то й немає чого згадувати...

А однак трапилась така дивовижа, що в одне гаряче літо 50-их років, — якщо не збрешу, — і в одну соняшну неділю, у німецькому „Шіценпарку" по той бік річки Гадсону, був розіграний сенсаційний футбольний матч між командами: тоді ще чоловічого хору „Думка" і Літературно-Мистецького Клюбу за чемпіонат Метрополії Ню Йорку!

Докладної дати — ані року, ні дня, ні години — хоч забийте мене, не пригадаю, — але тямлю, що це сталось за головства скульптора Сергія Литвиненка в ЛМКлюбі, а д-ра Богдана Карпевича в „Думці". Все ж, ініціятором і надхненником цієї, сказавши по-львівському „пацалихи", був ніхто інший як преславний Галактіон Чіпка, він же в цивільному житті ред. Роман Купчисський, що „являвся" одночасно капітаном футбольної команди Літературного Клюбу. З цих кількох рядків шановне читацтво зразу зорієнтується, що це був такий футбол „на ґецу" або курам на сміх...

У цьому місці хтось може поставити питання у справі формальній, чому підписаний вибрав собі таку сміхотворну тему для ювілейного фейлетона?.. А просто тому, що в команді ЛМКлюбу він тоді заграв на воротах і вийшов героєм дня, пропустивши ледве два „баняки"! Загальний вислід матчу 2:8 на користь Клюбу, але це сталося тільки для того, що ґолі забиті нашими гравцями рахувалися подвійно, ніби в кошиківці... Таку ґеніяльну систему очікування винайшов був вищезгаданий капітан нашої команди. До речі, більшість ґолів забитих було не ногами, а руками, як у відбиванці. За нашу руку — суддя диктував „карного" до „Думки", і навпаки. Панове-судді теж брали активну участь у цій копанині, а покійний пан директор Конашевич забив навіть одного ґоля!

У той час, коли я боровся, як дикий лев, на воротах, мій незабутній побратим Коля Понеділок, вірно стояв при мені на „боку", але трапився йому такий ексидент, що замість бальона копнув якусь цеглину, чим пошкодив собі ніжку. Зразу вибігли на грище санітари з ношами і потаскали його до амбулянсу (теж „на ґецу", розуміється). Ще пригадую таку деталь: на автовому полі, в холодку стояла бочка з пивом. Хто з гравців трохи притомився, залишав бальон у спокою, а сам стартував до бочки, щоб закропити футбольну душу...

Було ще безліч інших цікавих заграњ, у загальному непрактикованих ані в футболі, ні в бейзболі, ані в кічці... Але я сподіваюся, що хтось з учасників того історичного змагу, як наш дорогий пан Льоньо Крушельницький, пригадає собі ці моменти і доповнить своїми заввагами оце й мій скромний репортаж — тільки один листок на лавровий вінок з нагоди славного ювілею хору „Думка".

Ікер

Марта Тарнавська

„ЧОРНА ПАНТЕРА" І ЧОРНА ПЛЯМА НА СОВІСТІ

Чи можлива така дивовижа, як великий письменник, що його не читають і не знають читачі власного народу? Українці мають, мабуть, монополію на того роду болючі парадокси. І таким українським парадоксом par excellence є Володимир Винниченко.

Партійні комісари від літератури — і в Україні, і на еміґрації — з великим успіхом подбали про те, щоб ціле моє покоління не знало творчости Володимира Винниченка. В Україні Винниченко не один: середньовічний Index Librorum Prohibitorum знайшов там успішне модерне перевтілення і за ним слідкує значно справніша від середньовічної сучасна інквізиція.

А на поселеннях? — Я вчилася і здавала матуру в „ді-півській" таборовій українській гімназії. Наша школа належала до кращих, мала добрих професорів з різних частин української землі, рівень навчання був відносно високий: багато випускників цієї середньої школи покінчили пізніше університетські студії в Америці і в Канаді. Проте на лекціях української літератури я ніколи не чула про Володимира Винниченка, і здавала матуру, не прочитавши ні однієї його книжки. Щойно в Америці попали мені в руки такі книги, як „Записки кирпатого Мефістофеля", „Нова заповідь" та пізніше видані повісті і оповідання.

І тільки цього року, після Винниченківського семінара УВАН літом у Гантері, я мала змогу за допомогою проф. Григорія Костюка позичити і прочитати деякі видання півстолітньої давности. Бо твори Винниченка — ті, що ними він здобув собі був всеевропейську славу, — сьогодні зацікавленому читачеві доступні майже виключно із архівів.

Для читача, що романи проблем і живих життєвих контроверсій знаходив досі лиш у чужій літературі, твори Винниченка — це справжня ревеляція. Ідеї відчуження у романах „Посвій" і „Божки" нагадують Альбер та Кам'ю і концепт „алієнації" — такий поширений тепер і в красному письменстві, і в науковій літературі; брехня в ім'я загладжування між-людських конфліктів у драмі „Брехня" перегукується із поняттям „mendacity" в драмі Теннесі Вілліямса „Cat on a Hot Tin Roof"; багато подібностей між Винниченком і західніми письменниками-екзистенціялістами.

Яка шкода, що Винниченкові твори не перекладено на англійську мову. Він у свій час мав шанс здобути доступ до широкого світового читацького ринку. І це чи не є єдиний український письменник, що міг був справді промостити шлях українській літературі до чужого читача! Це майстер, яких у нас мало: без всяких знижок для публіки, без крапок над „і", без диґресій. Авторська філософія втягнена в композицію твору, в дію, в діялоги. Яке тонке розуміння психології людини! І яка ощадна модерна манера стилю і композиції. Аж дивно: звідки такий автор у нас взявся? Це питання ставив уже був Іван Франко ще в 1907 році. Але куди болючіше і важливіше своєю актуальністю питання, що його поставив в Україні Іван Дзюба: як бути українській літературі без Винниченка?

Не люблять і не цінять українці великих своїх людей. Кожного, хто вибивається понад рівень мас; хто має іншу власну думку, хто не є взором моральности для пересічного обивателя та його малолітніх дітей — або пробують стягнути вниз до власного рівня, або просто „виключають" — з літератури, з історії культури, а то й з нації.

Хто винен у тому, що Винниченко невідомий кільком поколінням українських читачів? Що молоді читачі несвідомі того, якою захоплюючою може бути лектура українською мовою? Що назавжди втрачено шанс пробити вікно у світ українській літературі багатотиражними виданнями англомовних перекладів Винниченка? Що українські професійні ні аматорські театральні ансамблі не ставили драм Винниченка? Хто заподіяв такий каригідний злочин українській культурі? Хто зробив таку кривду моєму поколінню?

Сьогодні тільки частинно можна ще це зло направити і відпокутувати. Втрачено вже цілі покоління читачів, що перестали читати українською мовою, а переклади Винниченкових творів сьогодні не зроблять вже того враження, яке могло зробити 60, 50, 40 років тому. Честь і добре ім'я цілої громади рятує для історії голова Винниченківської комісії УВАН Г. Костюк. Врятувавши архів Винниченка, опрацьовуючи цей архів, втягаючи до праці щораз то нові наукові сили та популяризуючи творчість Винниченка конференціями, лекціями та виданнями, Г. Костюк реабілітує не Винниченка, а українську громадськість, що цього письменника виреклася і довгі роки саботувала.

Лідія Крушельницька виявила подвійну відвагу, підготовивши із своїми студійцями виставу драми „Чорна пантера і білий ведмідь". Вперше від часу приїзду нової еміґрації (а може і взагалі вперше в Америці?) з'явилась на українській сцені драма Володимира Винниченка. І замість безпроблемної нудоти патетичної декламації, що не має ніякої причетности до реального життя (і яку доводиться часто слухати), раптом пролунала зі сцени жива пульсуюча контроверсія: конфлікт не лиш між мистецтвом і родинним обов'язком, але і такий актуальний сьогодні серед молодих подруж — конфлікт між егоїстичним самозадоволенням і посвятою для наступного покоління.

Контроверсійний автор і контроверсійна тема — в суспільстві, де слово „контроверсійний" має неґативні конотації, де не розуміють, що відсутність усякої контроверсії — це стерильність, стаґнація, смерть.

(Закінгення на стор. 4)

Михайло Кучер

ПАЛЕСТИНА ЗА ЖИТТЯ ХРИСТА НА ЗЕМЛІ

Палестина — це країна, де жив помер на хресті та воскрес Христос, — це окремий жидівський світ з Єрусалимом святим містом.

Жиди за життя Ісуса на землі були людьми спокійними, але відважними, дуже вразливими, з великим почуттям народної спільноти.

В часі Останньої Вечері Палестина була частиною римської імперії. Побутово Палестиною керували жиди, провідники теократичного устрою і король Ірод, та прокуратор Пилат, який відповідав за країну перед Римом.

Коли Ісус прибув до Єрусалиму на Останню Вечерю, Він знав, що ті, хто тоді керував Палестиною, разом з Юдою, відповідальні за його процес, терпіння і смерть, і на них впаде відповідальність.

Палестина — край маленький, довжиною у 240 кілометрів, шириною у 120 кілометрів. Ця країна була настільки мала, що адміністративно Рим прилучив її до іншої своєї провінції, Сирії. Нарід уживав три говірки. Населення–біля трьох мільйонів душ. Земля — переважно глиняна, підсоння-підтропікальне. Температура в Єрусалимі доходить найвище до 30° Цельзія, а в Єрихоні до 50°. Дощів випадає 630 мм річно, вони, як правило, раптовні, з громом. Населення було бідне і навіть не мало грошей копати криниці. Криниці були тільки в містечках та містах. Воду жінки носили в глечиках на голові. Палестина мала дуже мало лісу, дерево ввозили і воно було дороге. На горбах росли кипариси, кедри, морви, оливні дерева. Всі будови були камінні з м'якого вапняку. Пастухи робили собі мешкання у печерах у скелях. Видовбували печери. Замість дверей присували до входу великий камінь, що хоронив від вітру та дощу і вказував, що тут живуть люди. Збіжжя сіяно на низинах та схилах горбів. Римлянки охоче купували палестинські овочі і платили за них дорожче. З домашніх звірят були тут осли, собаки, вівці і кози. У горах водилися дикі звірята — медведі, леви, гієни, шакали і кози. Жиди не любили собак і вживали їх тільки для охорони отар. У Єрусалимі було дуже мало собак. За покусання людини були гострі кари, що їх платив власник собаки. Кури були малознані. Жиди були призвичаєні до голубів, годували їх і звичайно продавали на жертви. Хліборобство було на низькому рівні. Орано волами, плуг був дерев'яний з залізним кінцем. Сіяно руками. Жали серпами крем'яними, або залізними.

Жид був завжди чисто вдягнений, замкнений у собі. На чужині свою розлуку з Єрусалимом уважав тимчасовою і був пригноблений. Не служив у війську, яке воювало у шабес. Часто волів смерть чим виконання наказу, що суперечив праву його народу.

Центром життя була святиня у Єрусалимі. На утримання храму плачено річно один шекель від душі. Тодішній шекель мав 220 грамів срібла. З одного боку монети був напис — „Священний Єрусалим" і келих з манною. На — другому була лелія з написом — „Буду як роса для Ізраїля, рости буду як лелія". Римляни, щоб заступити єрусалимський шекель, пустили в обіг іншу монету, свій шекель. Він мав 120 грамів золота. Побожні жиди уникали ці монети брати в руки, бо на них був напис: „Цезар Авґуст, син богів, батько свого краю".

Палестина мала теократичний устрій, тому святиня (храм) була одночасно релігійним центром, королівським палацом і найвищим трибуналом.

Добрим жидом бути було нелегко. Навчання проводилося усно, а це приводило до непорозумінь. Сам текст Права передавано правильно, без змін, але інтерпретація була різна і залежала від того, до якої школи рабинів належав учитель...

Мужчина в шабес не міг вийти з дому в сандалях із гвіздками, на підошві, або не міг вийти в одному сандалі, хіба що мав одну ногу поранену. Не міг вийти з дому в панцері, або шоломі на голові. Жінка не могла вийти з дому в шабес, забираючи із собою скриньку з корінням, або пляшку із пахощами. Мужчина міг вийти з дому, маючи при собі, як лік яєчка саранчі, зуб шакала, чи гвіздок, вийнятий з хреста розп'ятої людини... Якщо хто помер в шабес, йому не можна замикати очі, бо тоді власне душа залишає тіло. Коли ж хто в такому випадку померлому замикає очі — винен злочину пролиття крови... У шабес, жид, вийшовши з дому, може пройти тільки один кілометр на нашу міру. Були приписи як зав'язати і розв'язати вузлик, як запалювати лямпу (світильник на олію), писати разом дві літери азбуки і т.п.

Сорок років перед Христом у Палестині, як малій провінції, був королем Ірод Великий. Посадив його на трон Рим, і зате вимагав трьох років служби в леґіонах. Ірод був дуже амбітний і жорстокий. Одружився з Міріям, і коли вона йому породила двох синів, казав її замордувати разом із дітьми. Замордував кількох членів своєї родини ізза капризу чи підозрінь. Сам Ірод одружувався десять разів. Цезар Авґуст казав — безпечніше бути свинею Ірода як його сином.

Тоді прокуратором у Палестині був Пилат Понтійський, людина середнього віку. Він нічим не визначався, крім амбіції. У Римі напевне був купцем чи дрібним урядовцем. Був дуже заздрісний на привілеї свого уряду. Становище дістав завдяки протекції своєї жінки, Клавдії Прокулі. Клавдія мала товариські амбіції і часто робила прийняття у себе в палаці. Шанувала римських богів, обожнювала кесаря, але практикувала також жидівський культ. Пилат був атеїст, у римських та ніяких інших богів не вірив. Імператор дав Пилатові право „юс ґлядії" — давати вироки смерти. До диспозиції Пилат мав три римські леґіони. Жидами Пилат погорджував і право „юс ґлядії" уживав згідно із своїм капризом. Коли подорожував по землях Палестини, мав охорону в силі одної когорти — п'ятсот леґіонерів. Ця когорта на наказ Пилата била і мордувала незадоволених жидів. Пилат був інтеліґентний, але сварливий; любив дразнити людей і їх висміювати, у розмові був блискучий.

Від Пилата Рим вимагав, щоб він правив по-батьківськи, а за свою діяльність відповідав перед леґатами Сирії. За Пилата жиди були звільнені від служби в леґіонах. Жида не можна було покликати до суду в шабес. Римські леґіони на своїх прапорах не могли мати образу цезаря. Для Палестини були окремі гроші. Голову цезаря на монетах замінено емблемами. З Іродом у Пилата були напружені відносини. Зрештою, тому не можна дивуватись, бо Ірод шпигував і доносив Римові про всі хиби римської адміністрації в Палестині. Жиди також не все були задоволені діяльністю Пилата, зокрема постачанням води до Єрусалиму і зробили з цього приводу демонстрацію в Єрусалимі. Пилат наказав групі леґіонерів переодягтися у жидівську одіж і піти на демонстрацію. Леґіонери виконали наказ і в запалі вбили кількох жидів. Доля хотіла, щоб вбиті не були мешканцями Єрусалиму, це були прочани з іродової Галилеї. Після того непорозуміння поміж Пилатом та Іродом ще побільшилися.

У єрусалимському храмі урядував Синедріон. Ця інституція постала кілька століть перед Христом. У склад Синедріону входили жерці, скриби і старші віком з народу. Ірод все був у конфлікті з Синедріоном і перед смертю наказав замордувати кількох членів Ради Синедріону. Римляни натомість, старалися побільшити престиж Синедріону і погодилися з тим, щоб Велика Рада була найвищим релігійним авторитетом і мала великі повновласті в цивільних справах. Політичними справами керував Рим. Синедріон на терені Палестини міг давати вироки смерти на жидів і на поганів, якщо вони не були римськими громадянами. Великий Синедріон мав 71 член, його вироки затверджував римський намісник. Синедріон складався з трьох груп. До третьої групи належали скриби, переважно молоді люди, правники. Серед скрибів були садукеї, але скриби переважно належали до фарисеїв і між садукеями та фарисеями все була боротьба. Фарисеї інтерпретували право в залежності від сучасного стану речей. У відповідь, садукеї погорджували фарисеями і не вважали їх справжніми жидами. Під владою Синедріону було сім тисяч жерців великого храму, крім того була сторожа, рабини і цивільна влада Палестини. Синедріон відбував збори нереґулярно, в залежності від потреби. Судовий процес, зви-

(Закінгення на стор. 4)

„Чорна пантера..."

(Продовження зі стор. 2)

Але відвага Л. Крушельницької ще й у чому іншому. Винниченкова психологічна драма — річ незвичайно складна, навіть для першорядного професійного театру. Вона вимагає і творчої інвенції режисера, і незвичайно тонкої інтерпретації складних характерів головними акторами. Ставити таку п'єсу з молодими студійцями, що для них звичайне поправне володіння мовою є вже само по собі великим подвигом і досягненням — це своєрідне донкіхотство.

Факт, що постановка не лиш не „провалилася", але й здобула „rapport" з публікою, що вона не лиш вміло й ефектовно донесла до глядача цікавий твір великого, але незнаного письменника, але й дала публіці велике вдоволення та стимул до безконечних дискусій, — треба вважати невеличким українським „чудом" та справжньою громадською та мистецькою перемогою Л. Крушельницької.

До відважних належить світ! І хочеться вірити, що прекрасні молоді люди (в головних ролях: Ліда Прокоп-Артимишин, Левко Волянський, Стефа Назаркевич, Орест Кебало) що сама їхня поява на сцені і їхня поправна українська мова викликають радісне зворушення, — на все життя запам'ятають свою працю над твором українського драматурга і що схочуть ще не раз повернутися до цікавої і багатої його творчости.

І дай Боже, щоб вистава „Чорної пантери" допомогла хоч трохи затерти чорну пляму на совісті української еміграції; щоб вона стала зворотним пунктом у застрашаючому процесі примітивізації, що веде до саботування найкращих здобутків української культури, і щоб ми — а моє скривджене покоління зокрема — дочекалися ще інших вистав з багатого драматичного репертуару Винниченка, і — а це ще більш важливе — повного видання зібраних його творів.

Гарвардський науковець повернувся з Европи

Кембрідж, Масс. (ФКУ) — Д-р Франк Сисин, професор історії України в Гарвардському університеті, повернувся з Европи, де він перебував впродовж цілого минулого року в науковому відрядженні. Він затримався довше в Римі та в Англії, одержавши стипендію від американської Ради наукових товариств. Друга стипендія уможливила його поїздку до Польщі для праці в бібліотеці й архівах Ягайлонського університету.

Проф. Франк Сисин

А в Україні, у київській Академії наук і в бібліотеці В. Стефаника львівської Академії наук д-р Сисин збирав документи для історії України 1569-1948 років.

В цьому весняному семестрі проф. Ф.Сисин викладає курс історії, в якому розглядає формування новітньої культури українців, литовців, білорусинів, поляків і жидів та їхніх національних рухів, обговорює розпад імперій і повставання національних держав по Першій світовій війні, часи Другої світової війни та повоєнні події. Другий його курс присвячений історії України від XУIII століття до сучасних днів.

В осінньому семестрі цього року темою курсу проф. Сисина буде: державне будівництво та націоналізм у Східній Европі в XIX та XX століттях; порівняння цих процесів серед поляків, чехів, словаків, мадярів, українців та інших національностей.

Вступайте в члени УНС!

До всіх Членів
Уладу Пластового Сеніорату

БУЛАВА ГОЛОВНОЇ БУЛАВНОЇ

повідомляє, що

ЗАКІНЧЕННЯ СВЯТКУВАНЬ ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ УПС

відбудеться

в днях 9-го і 10-го травня 1981 року на Оселі УНС Союзівці в Кергонксоні, Н. Й.
рівнобіжно з XУ Крайовим Пластовим З'їздом ЗСА.

Просимо всіх Членів УПС прибути якнайчисленніше.

Нова серія картин Катерини Кричевської-Росандіч

Мисткиня Катерина К.-Росандіч закінчила монументальну працю над новою серією картин, змістом яких є „Старовина України". Збірка складається зі сорока картин, мальованих в більшості ґвашом, вісім олій і пастель та однієї акварелі. Про свою працю мисткиня пише таке: „Мене завжди цікавила історія і особливо історія мистецтва. Ідея створити однотемову виставу — „Старовина України" — визрівала поступово.

Подорожуючи по Европі, я часто спостерігала, як кожна країна пишається своєю старовиною. Часом справедливо, часом безпідставно. Я часто думала, як фактично мало ми, українці, на Україні і ті, що розвіяні по світі — знаємо про мистецьку старовину нашої батьківщини. А знати про цей мистецький доробок нашої культури є варто і пишатися є чим.

Готуючи цю виставу, я мала на думці три цілі: спочатку я хотіла звернути увагу глядача взагалі на величезне багатство мистецьких форм, створених українськими майстрами старовини. Слідуюче — нагадати багатьом глядачам про давно небачені, можливо, забуті місця сивої старовини. Наприклад — Путивль, де в XII сторіччі там десь стояла Ярославна і плакала, чекаючи на князя Ігоря, який пішов в нещасливий похід на половців. Або про леґенду струківської церкви в Карпатах. Також показати, як сідає сонце за Київськими горами, і над Видубицьким манастирем стелиться вечірня тиша. Як на протязі 900 років створювався ансамбль Печерського манастиря-Лаври, який за красою архітектури, за яскравим кольоритом є шедевром українського мистецтва. І останнє — розуміючи, що мистецтво має міжнародну мову і є культурним обличчям кожного народу, моя ціль була показати нашим дітям, народженим поза Україною, і залишити їхнім дітям хоч малий взірець здобутків їх української спадщини".

Мисткиня вперше знайомить шанувальників мистецтва зі своєю новою серією образів на виставці в Едмонтоні, яку організує Софія Скрипник у днях 1-го, 2-го та 3-го травня цього року. Відкриє виставку проф. Іван Кейван.

АНГЛІЙСЬКА КОРОЛЕВА Єлисавета II відвідає восени цього року Срі Лянку, колишній Цейльон. Її відвідини пов'язані з великими урочистостями з нагоди 50-річчя здобуття жінками Срі Лянки усіх прав. В ніякій країні дотепер не відзначували подібних річниць так урочисто, як це тепер робить Срі Лянка.

Відбувся з'їзд...

(Продовження зі стор. 1)

вячення нових Владик. Господарка з фінансового боку була дефіцитна. Відділи повинні бути краще і частіше інформовані. В журналі повинна бути краще заступлена англомовна частина.

На питання відповідали: уступаючий голова д-р Б. Лончина і поодинокі референти. Контрольна комісія подала внесок на уділення абсолюторії для уступаючої Управи, який учасники піддержали.

В імені Номінаційної комісії д-р В.Маркусь оголосив листу кандидатів до Управи на чергову каденцію, яку обрано в наступному складі: голова — Б.Лончина; члени: В.Пушкар, О. Бережницька, А.Блюй, М. Галів, Р.Данилевич, В.Колодчин, М.Кунинський, В. Папіж, Анатолій Ромах, Ярослав Крив'як, Ірена Ясінська, Володимир Баран і Р.Гайда.

Контрольна Комісія: Павло Джуль, Я.Пастушенко, Володимир Гупалівський, Теодор Крочак, М.Барусевич.

Товариський суд: Юрій Старосольський, Володимир Сенежак, Олександра Куницька і Василь Шуя.

Рада Мирян: Р.Осінчук, В.Качмар, Р.Смик, Мирослав Мичковський, Дарія Кузик, Володимир Бачинський, С.Тим'як.

Ред. Р.Данилевич зачитав резолюції, які з незначними доповненнями і поправками прийнято.

Гість з Риму о. д-р Дм. Блажейовський виголосив слово про проблеми українського Патріярхату та зорганізованого мирянсько-патріярхального руху. Промовець зробив наголос на особливо важливу працю Українського Патріярхального Товариства, яка мала незаперечний вплив на позитивний розвиток подій в Українській Католицькій Церкві.

Після з'їздових нарад увечорі того ж дня у шкільній залі при 159 Джермейн вулиці відбулася спільна вечеря делегатів з'їзду з представниками українських організацій і громадянством міста Баффало, в якій взяло участь коло 250 осіб.

Оксана Бережницька привітала учасників словами: „Христос між нами" і передала керування вечером відомій артистці Ірині Лаврівській, яка, вітаючи присутніх, навела вірш Р.Завадовича про Патріярха, а пізніше представила гостей при головному столі і визначних громадян у залі.

За головним столом були о. д-р П.Івахів, о. д-р Д.Блажейовський з Риму, П.Ґреськів, о. В.Кандуський з дружиною і о. Д.Лаптута з Ніягара Фоллс, д-р Р.Осінчук, д-р Б.Лончина, д-р В.Пушкар, д-р В.Маркусь і панство Лаврівські.

Парох церкви св. Миколая о. митрат П.Івахів провів молитву перед вечерею. З коротким словом виступали: о. крилошанин Д.Блажейовський, д-р Р.Осінчук, д-р В.Пушкар, д-р Василь Маркусь; інж. Ю.Головчак, скарбник Т-ва „Свята Софія" у Філядельфії, подав інформацію про „Патріярший Фонд".

У мистецькій частині Олександра Войчак виконала на фортепіяні кілька українських творів. Виступав також з кількома речами гурток бандуристів, що існує при Українському Студентському Клюбі, у складі: Ірки Стащків, Лілі Опанащук, Марусі Шишки і Лярка Лісецького; керівник — Наталка Дмитрюк. Брати — піяніст Іван Доценко і скрипаль Гриць Доценко, виконали українські композиції. Ірина Лаврівська з чуттям прорецитувала Івана Франка „Пролог" з поеми „Мойсей".

Під кінець І.Лаврівська подякувала всім учасникам і організаторам вечора — Відділові Т-ва, паням за приготування вечері, панночкам за допомогу, виконавцям мистецької частини і зокрема маестрові Маріянові Борачкові за мистецьке оформлення залі з'їзду і сцени в іншій залі, де відбувалася вечеря.

Кінцеву молитву провів о. Ґреськів. Співом „Боже Великий" і „Молитвою за Патріярха" закінчено зустріч.

Місцева англійська газета „Баффало Ньюз" з 5-го квітня подала довшу інформацію про відбутий з'їзд, спільну вечерю і мистецькі виступи.

Відбулися збори 371-го Відділу УНС в Ірвінґтоні

Дня 28-го березня у залі Українського Народного Дому в Ірвінґтоні, Н.Дж., відбулися річні збори 371-го Відділу „Запорозька Січ".

Збори відкрила голова Відділу Стефанія Стеців, яка, привітавши присутніх, а зокрема голову пассейської Округи УНСоюзу Івана Хомка і секретаря Василя Марущака, запросила присутніх встати і вшанувати померлих членів, як також згадала, що трагічно згинув контролер цього Відділу св. п. Юрій Литвин. Вона подала порядок нарад, який прийнято. Відтак голова перевела вибір президії, до якої увійшли: інж. Богдан Мак, голова, і Юліян Баранюк, секретар.

Відчитаний секретарем протокол з попередніх річних зборів прийнято без поправок. Зчерги приступлено до звітів Управи й Контрольної комісії. Звітуючи, голова Стефанія Стеців, заявила, що в минулому році Відділ придбав 16 нових членів, так що стан членства на 31-го грудня 1980 року був такий — 282 особи і 70 осіб молоді, разом 352 членів. Голова була в контакті зі секретарем і полагоджувала всі справи, зв'язані з Відділом. Також сказала, що вже десятий раз відбувся Союзовий День в Бавнд Бруку, де з членами нашого Відділу брала участь кожного року, і своєю працею спричинилась до успіху Союзових Днів. Закінчуючи звіт, голова подякувала Управі і Контрольній комісії за співпрацю і побажала секретареві дальших успіхів у приєднуванні нових членів.

Фінансовий секретар Юліян Баранюк поінформував про стан членства Відділу і згадав також про Союзовий День, в якому разом з іншими членами Відділу брав активну участь. Подякував тим, які працювали під час Союзового Дня, а саме: Стефанія Стеців, Євгенія Шпирка, Володимир Шпирка, Мирослав Дереш і Осип Назарук. На закінчення свого звіту, він заявив, що у Відділі була співпраця між членами Управи і Контрольної комісії.

За неприсутнього касира прочитав стан каси Відділу секретар Ю.Баранюк.

По звітах Управи забрав голос мгр Михайло Кіндрачук і сказав, що праця у Відділі проводилась взірцево і що секретар дуже толерантно відносився до членів під час збирання вкладок, за що йому дійсно належиться з подякою признання як також і всій Управі Відділу. Інж. Богдан Мак підтримав його.

У дальшій дискусії забирали слово: Стефанія Стеців, мгр М.Кіндрачук, інж. Богдан Мак, Мирослав Дереш, Володимир Левицький, В. Шпирка, І.Хомко і Ю. Баранюк.

По запитах і відповідях від імени Контрольної комісії М.Дереш заявив, що все є у найкращому порядку і дав внесок з признанням уділити абсолюторію уступаючій управі.

Приступлено до вибору Управи на біжучий рік. На внесок В.Шпирка одноголосно обрано Управу в такому складі: Стефанія Стеців — голова; Володимир Шпирко — заступник голови; Юліян Баранюк — фінансовий секретар; Володимир Левицький — касир. Контрольна комісія: Антін Федених шин — голова; Мирослав Дереш і Володимир Балабан — члени.

Закриваючи збори голова С. Стеців подякувала інж. Б. Макові за взірцеве переведення річних зборів, а присутнім — за вибір і довір'я та закликала до посиленої праці для добра Українського Народного Союзу.

Н.Н.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов від нас
Невіджалуваний, Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

Д-р ІВАН КОЗІЙ

Цією дорогою дякую о. М. Олешкові за відправлення Панахиди. Хорові Славута під диригентурою п. дир. Юрія Яримовича, за спів в похоронному заведенні.

Голові Головної Управи Українського Лікарського Товариства д-рові Мирославові Харкевичеві за прощальні слова і заступникові голови місцевої Лікарської Управи д-рові Юрієві Процикові, п. Романові Завадовичеві щиро дякую за роблення знимок в каплиці і на цвинтарі.

Щира подяка Паням Католицької Акції за відмовлення вервиці при домовині Покійного.

Панам докторам Харкевичеві, Дачишинові, Мацюкові, Щербанюкові, Ткачукові п. Інж. Кецалі і кузенові І. Приймі за несення домовини.

о. Прелатові Леському за відправлення Служби Божої і похоронних відправ на цвинтарі.

Дякую рівнож всім Знайомим, Приятелям і Родині за присутність в каплиці і на цвинтарі.

На ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ ФОНД зложили:

100.00 дол. — д-р П. і Д. Грицеляки;
25.00 дол. — п. Добровольський;
20.00 дол. — п. Мула;
15.00 дол. — пп. Семянчук і Матвіїшин;
по 10.00 дол. — п. Ткачук, Фриколін, Л. Ліскевич, п. Ґула, д-р А. Кецала, п. Грушкевич, Дикій, п. Горалевські і Скірка, Дикій, З. К. Гури.

На СЛУЖБИ БОЖІ:

д-р Г. і Г. Щербанюки, д-р І. М. Іванців, д-р П. і Д. Пундій, п. І. і Д. Менцінські, Інж. Р. і М. Кецали; Д. П. Моцюк, д-р А. М. Мацюрак, п. В. Стецишин, А. Прийма, п. Ю. М. Малецькі, п. Е. І. Дачишин, п. О. О. Малич, Р. М. Юлейн, М. Мушак, п. Щебльовські, І. О. Прийми, Е. М. Климкович, М. Прийми, Ф. Оскін, М. Ольшанський, М. Ольшанська, Католицька Акція.

Моїм приятелям п. Інж. Кецалам, д-рові Грицелякам, д-рові Мацюракам, д-рові Щербанюкам, кузенам Приймам щиро дякую за відвідування мене і слова розради в моїм великім горю.

Щиро дякую за листовні і телефонічні слова співчуття.

Молодим Паням Товаришкам моїх доньок п. О. Ванджурі, п. Н. Завадович, п. О. Оришкевич за приготовання гостини.

П. д-рові Харкевичеві дякую щиро за опіку в часі короткої, а тяжкої недуги мого Чоловіка.

Дякую за датки на цілі, Служби Божі і квіти.

Похоронному заведенню п. Музики дякую за сумлінне переведення похорону.

Нехай Всевишній винагородить Вас сторицею, а нашому дорогому Мужеві, Батькові і Дідусеві, нехай легкою буде американська земля.

Опечалені горем -
дружина — МАРІЯ
з ДІТЬМИ І ВНУКАМИ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Ярослава Колодія

складаю 50.00 долярів
на ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА в ГАРВАРДІ

Ст. Пітерсбурґ, Фла. Осипа МИХАЙЛЕНКО

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 2-го квітня 1981 року, ненадійно відійшов від нас у Вічність
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

сл. п.

ВАСИЛЬ ПЕТРИК

Ми не є в силі висловити Всім нашу найсердечнішу подяку, які старалися облегшити наше несподіване горе.

Хоч частинно постараємося, зложити щиросердечну подяку, а саме:

Всечеснішому о. Петрові Липин, Всечесному о. Юрієві Воршакові, о. помічникові за відслуження Поминальної Служби Божої і Парастасу, за прощальні зворушливі слова в церкві, та відпровадження Покійного на місце Вічного Спочинку.

Щиро сердечно дякуємо п. Мих. Ковачукові і п. Вол. Курчинському, за спів під час Служби Божої і Панахиди.

Щиро сердечно дякуємо всім Тим, що зложили на Служби Божі, вінки, квіти і вислови співчуття.

Велике і щире спасибі всім Високоповажаним Паням Союзу Українок 13-го Відділу, які зайнялися приготуванням тризни.

Від щирого серця дякую Дорогій пані Марії Венчак і пані Анні Візняк, які так багато причинились до приготування поминального обіду.

Дякую всім Паням і Панам, що чим небудь причинились до звеличання поминків.

Щире спасибі Друзям, що несли домовину і відпровадили свого Друга аж до кінця Його земної стежки.

Хай Всевишній Господь нагородить усіх Вас своїми щедрими ласками.

В глибокому смутку —

РОДИНА

ІНСТИТУТ ДОСЛІДІВ ВОЛИНІ
у Вінніпезі, Канада

ділиться з усім своїм Членством і своїми Прихильниками та всіма Волинями сумною вісткою, що 2-го березня 1981 року упокоївся в Міннеаполісі, Мінн., США

сл. п.

Д-р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК

довголітній член, співробітник і щедрий жертводавець Інституту Дослідів Волині.

Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа ІДВ

Вшановуючи пам'ять Дорогого Шваґра і Вуйка
нашого Незабутнього ДАДИ

сл. п. інж. БОГДАНА РАКА

у СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ЙОГО ПЕРЕХОДУ У ВІЧНІСТЬ
складаємо 100.00 долярів
на „ПИСАНКУ" УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ
в Ню Йорку, Н. Й.

Стах, Марта й Андрій ЯРОШ

В світлу пам'ять

інж. Богдана (Дади) Рака

на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в НЮ ЙОРКУ
зложили:

Іванна і Роман Бабяк	$ 25.00
Ярослава і Ярослав Рубель	25.00
Марта і Роберт Торієлі	25.00
д-р Богдан Бабій	20.00
Ірена і Іван Мокрієвський	20.00
Ліда і Володимир Гладкі	20.00
Ірена і Ярослав Щербанюки	20.00
Ірена Гладка	15.00
Разом	$170.00

ПОДЯКА

Дня 2-го грудня 1980 року відійшов у Вічність

бл. п.

Інж. АНАТОЛЬ ВАСИНЧУК

Цією дорогою складаю сердечну подяку Преосвященному Владиці Григорію за відправлення урочистої Панахиди та всім Присутнім за їх участь та молитви.

Також щиро дякую Приятелям з Канади, що замовили Панахиду у сороковий день смерти Покійного, а зокрема п. З. Бобовникові, що ласкаво тим зайнявся.

Особлива подяка належить Товариству Українських Інженерів за вислови співчуття, а зокрема п. Інж. Я. Струтинському за труд у зібранні пожертв на ФКУ у пам'ять Покійного.

З глибини серця дякую всім Приятелям та Знайомим за численні вислови співчуття та моральну піддержку у нашому горю, як також пожертви у пам'ять Покійного.

Д-р ІРИНА ВАСИНЧУК з РОДИНОЮ

У ПЕРТ АМБОЮ ВЛАШТОВУЮТЬ ФІЛЬМОВИЙ ФЕСТИВАЛЬ

Перт Амбой, Н. Дж. — Три нагороджені фільми українського відомого фільмового продуцента Славка Новицького буде висвітлено тут в середу, 22-го квітня для української громади й для приїжджих гостей. Показ фільмів: „Вівці в дереві", „Безсмертний образ" і „Писанка", розпочнеться о 8-ій годині вечора в залі Українського Народного Дому при 760 State St. Perth Amboy, N. J. Вступ для дорослих 1 дол., для дітей — 50 центів. Імпрезу спозорує Український Культурний Клюб, що діє при 155-му Відділі Українського Народного Союзу. По додаткові інформації слід звертатися до Меланії Лоренс на число телефону: (201) 738-7224.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 15

Блаженніший Митрополит Андрей, Вінніпеґ	$ 27.00
В. Назаркевич, Гартфорд	24.00
М. Северин, Бронкс	17.00
д-р Б. Лотоцький де Веліґост Муральто, Швайцарія	12.00
Ю. Дуткевич, Торонто	12.00
Р. Курилас, Репід Сіті	12.00
Р. Куціль, Рочестер	12.00
Я. Д. Стахів, Ель Каґон	12.00
В. Барабаш, Гартфорд	10.00
І. Бекерський, Таксідо	10.00
В. Вронський, Ґрінловн	10.00
Я. Пацлавська, Коледж Парк	10.00
д-р Г. Шиманський, Торонто	10.00
Г. Висовський, Іст Гейвен	7.00
М. Волошинський, Монтреаль	7.00
М. Гуралечко, Нюарк	7.00
В. О. Демчук, Бирк	7.00
д-р Т. Б. Залуцький, Адельфі	7.00
М. Мельник, Амстердам	7.00
О. Несіна, Ню Йорк	7.00
Н. Прободяк, Скарборо	7.00
А. Пупко, Бостон	7.00
о. Е. І. Садовський, мол., Ковентрі	7.00
С. Янковський, Вінніпеґ	7.00
В. Ніщук, Балтимор	5.00
П. Павленко, Еверґрін Парк	5.00
К. Шонк.Русич, Ню Йорк	5.00
А. Станко, Лонґ Айленд Сіті	5.00
д-р І. Чорнейко, Дандес	5.00
С. Демборинський, Міссісауґа	4.00
о. В. Жолкевич, Торонто	4.00
І. Коноба, Норт Арлінґтон	4.00
Т. Скоциляк, Торонто	4.00
П. Шпирка, Нюарк	4.00
М. Шумський, Торонто	4.00
Д. Лозинський, Ню Гейвен	3.00
Н. Стефанів, Філядельфія	3.00
В. Майброда, Вердун	2.50
В. Ардиковський, Коламбія	2.00
В. Боднарський, В. Істон	2.00
М. Борис, Тандер Бей	2.00
Р. Будзяк, Детройт	2.00
В. Ваверчак, Ст. Леонард	2.00
М. В. Волинець, Бад Кройцнах	2.00
П. Волошин, Філядельфія	2.00
Р. Гарас, Бетлегем	2.00
М. Горбач, Томс Рівер	2.00
В. Горчаківський, Денвер	2.00
Ю. С. Губчак, Чікаґо	2.00
Д. Ґалонзка, Рослиндейл	2.00
Д. Ґеча, Норт Плейнфілд	2.00
С. Глют, Кліфтон	2.00
О. Даниш, Сіеттл	2.00
І. Дейчаківський, Етобікок	2.00
М. Депа, Омаґа	2.00
І. Додик, Ст. Кетринс	2.00
Л. Домазар, Торонто	2.00
А. Дорошенко, Чікаґо	2.00
П. Еванс, Лорейн	2.00
М. Івашків, Бріджпорт	2.00
В. Зигайло, Ню Йорк	2.00
З. Жолнєрчук, Стівенсвілл	2.00
М. Ківацька, Ню Йорк	2.00
В. Кікта, Юніон	2.00
П. Кісіль, Джексон Гайтс	2.00
М. Ковалиско, Клівленд	2.00
Т. Ковбасюк, Клівленд	2.00
Р. Колісник, Торонто	2.00
І. Коман, Боффало	2.00
А. Коссак, Гемтремк	2.00
С. Кузьмік, Стерлінґ Гайтс	2.00
А. Крупський, Детройт	2.00
А. Кулинич, Янґставн	2.00
Е. Лапчак, Ню Йорк	2.00
Я. Левицька, Ню Йорк	2.00
І. Левицький, Кентон	2.00
П. Ліщак, Янґставн	2.00
П. Лопата, Торонто	2.00
О. Маціївський, Торонто	2.00
Е. Маршалок, Чеддс Форд	2.00
П. Моренець, Лондон	2.00
О. Оленчук, Ровенна	2.00
І. Палій, Йонкерс	2.00
Б. О. Паук, Чікаґо	2.00
Ф. Петрик, Левіттавн	2.00
Г. Ріжок, Монтреаль	2.00
Б. Роздільський, Саскатун	2.00
И. Рудий, Індіянополіс	2.00
М. Сеньків, Гановер	2.00
Н. Сиротюк, Тандер Бей	2.00
Р. Хаджай, Віндсор	2.00
Т. Цехмістро, Монтреаль	2.00
М. Цибульський, Торонто	2.00
М. Чуйко, Ракфорд	2.00
В. Шаран, Овкрідж	2.00
М. Шиндак, Торонто	2.00
С. Щеплоцький, Лорейн	2.00
М. Яремчук, Бервин	2.00
Г. Яриименко, Едмонтон	2.00
Е. Ярош, Кіннельон	2.00

Детройт у пошану українського Музичного велетня

У суботу, 28-го березня, відбулася в Детройті за стараннями Культурно-Громадського Клюбу і Українського Музичного Інституту оригінальна і цікава мистецька імпреза — „Інформації про Альбом на Екрані" для вшанування пам'яти одного з найвидатніших українських композиторів нашого часу, покійного Станислава Людкевича.

Вечір відкрив і зложив подяку гостеві з Філядельфії д-р Богдан Лончина. Проф. Юрій Оранський з Філядельфії фахово і дбайливо підготовив цю цілу імпрезу. В підготові її брало участь багато компетентних мистців.

Оригінальність цього вечора була в тому, що доповідач при допомозі прозірок, коментарів, двох рецитаторів (Китаста і Грушкевич) і музичними ілюстраціями відтворив у нашій пам'яті велич і красу музики Станислава Людкевича. Глядачі побачили на екрані знімки наших визначних музиків, поетів, хорів і оперових солістів, і це викликало в численних присутніх слова признання і захоплення.

Зв'язки С. Людкевича з велетнями української літератури (Іван Франко), композиторами (Микола Лисенко), численними суспільно-політичними діячами (В. Старосольський, Смаль Стоцький) ще більше утвердили учасників Вечора у величі і всебічності зацікавлень надзвичайно талановитого і працьовитого, любленого в українській громаді „Сяся" Людкевича, який був композитором, музикознавцем, фолкльористом, публіцистом, диригентом і громадським діячем-патріотом. Людкевичів безсмертний музичний твір, чотиричастинний „Кавказ", є немов би короною його творчости.

С. Людкевич, як музикознавець, досліджував питання музичної історії, теорії музики, естетики, фолкльористики, педагогіки, організації музичного виховання й інше. Не абиякий вплив на творчість С. Людкевича мав відомий вчений Олександер Колесса. Статті С. Людкевича про українських композиторів є без сумніву великим вкладом в історію української музики.

Проф. Юрій Оранський і всі, що допомагали йому в зреалізуванні створення „Альбому на Екрані", заслуговують на найбільші признання і ґратуляції. Ця пророблена колосальна праця гідна великої уваги.

Кирило Цепенда

Палестина...

(Продовження зі стор. 2)

чайно, продовжувався тільки один день. Вирок на оскарженого залежав від зізнань свідків. Якщо справа була складна — дискутували цілу ніч. При дискусії звичайно панував великий галас. Назва Синедріон походить від грецького слова збори. Членами Ради не могли бути нешлюбні сини.

Значення Ради для самих суддів було велике і трагічне. Якщо суддя злегковажив рішення Синедріону, йому грозила кара задушенням. Але суддю не карано смертю, якщо він злегковажив постанову смерти Ради тільки словом, а в офіційних актах згоджується з волею Синедріону. Жадну справу не розглядано без свідків, але право брало на увагу тільки зізнання свідків, а не слова оскарженого. Все таки треба було вислухати обидві сторони. Вироки у справах карних були суворі. В'язниць не було. Найменшим вироком було вигнання з країни. Звичайно уживано кари смерти, виконання — забиття камінням. Виконавцем був натовп. Засудженого виводили на високе місце і зіштовхували вниз. Якщо він ще жив, хоч був поранений, його добивали камінням.

Крім садукеїв і фарисеїв була ще політична партія — зелоти, вживаючи теперішнього терміну — народні шовіністи чи супернаціоналісти.

Населення Єрусалиму рівнялося більш-менш сто п'ятидесяти тисячам. Довжина мурів міста мала п'ять кілометрів, а ціла площа 120 гектарів. Місто лежало на висоті 800 метрів над поземом моря, тому повітря було чисте і холодне. Більшість домів — камінні. Вулиці вузенькі і покручені, повні людей і звірят. Вулицями безконечно йшли осли, наладовані товарами. Верблюди тягнули сані з камінням на будову. На вулицях були крамниці і майстерні. Продавали вино, столярські вироби, взуття, були ковалі і слюсарі, були крамниці з рибою, кравецькі майстерні, були й аптеки. При стінах сиділи писарі і писали людям листи. Вулицями йшли також невільники із великими дошками на грудях, де було написано, кому вони належать. Крім того місто мало сім славних ринків, де продавали залізні вироби, вовну, одяг, полотно, дерево, хліб, ярину та овочі. Вівтірки і четверги були днями торгів. Ціни на товари визначали міські урядовці. Ніхто не міг з конкуренційних мотивів продавати дешевше, ані вимагати більше. Харчівні мали досить їжі до вибору як свіжу і солену рибу, смажену сарану, ярину, різні юшки, овочеві тістечка, вино і єгипетське пиво...

Банкіри позичали гроші на 8 відсотків річно, а також міняли прочанам чужі гроші на єрусалимські шекелі. Палестина вивозила пшеницю, оливи, бальзами, мед, сушені овочі, а ввозила дерево, металі, яблука з Крети, сир, рибу, вино, єгипетське пиво. Вино не вільно було фальшувати.

У кімнаті, де спали, вночі звичайно горів каганець. Хліб ніколи не краяли, а ламали завжди у формі трикутників.

Жиди турбувалися померлими. Невільно було ховати померлих у місті. Кожна родина мала кам'яний гробівець. Після семи років кості вибирали з гробівця і складали в камінному оссаріум. По якомусь часі залишки складали в малі урни.

Хати будували з каменю, або з глини. У горах мешкання видобувано в скелях. Мешкання завжди мало одну велику кімнату. Спали часто одягнені. Бідні не мали ліжок і спали на землі на соломі. Доми багатих були з тесаного каменю і стояли п'ятсот років. Бідні мали в хаті тварини — осла чи корову. Запаси їжі тримали на пласкому даху. Крадіж карано смертю. Коли хто вдарив вагітну жінку так, що вона породила передчасно, платив чоловікові грошову кару. Коли ж вдарена вагітна жінка помирала, мусів вмерти і той, хто вдарив. Право забороняло вагітній жінці купатися у гарячій воді, вона мала уникати недозрілих овочів, соленої і жирної їжі.

Навчання дітей було обов'язкове. Звичайно школи містилися у синагогах. Під час навчання учні стояли. Заможні жиди залюбки вивчали природничі науки. Були знані в Палестині засади математики, інженерії. Тодішні жиди розуміли головні правила гігієни. Вони знали, що бруд спричинює хвороби, а хвороби можуть обернутися в епідемію.

Право реґулювало як мають одягатися мужчини і жінки. Щодня жиди ходили босо і тільки на дальшу віддаль одягали сандалі. Тому — це зрозумілий звичай часто мити ноги. Талес носив кожен жид завжди.

Мешканці Палестини їли тільки двічі на добу. М'яса було мало. Їли огірки, фасолю, чечевицю, цибулю, часник. На десерт додавали дактилі, фіґи, оливу і різного роду дині. Не вільно було збирати все з дерев. Дещо треба було залишити для бідних.

На свій час Палестина була розвиненою країною. Кожен лікар-жид знав дещо з хірургії. Лікарі розуміли потребу ампутації у випадку ґанґрени, уміли в'язати артерії, уживали свого роду анестезії при операціях. У Римі на лікарів вчили невільників. Лікування коштувало дуже дорого. Бідних лікували задурно. У Палестині лікарі вживали ланцетів та інше хірургічне знаряддя. В Єгипті тоді робили операції мозку. У басейні Середземного моря лікарі вживали голки для зашивання ран і хірургічні ножиці при гінекологічних операціях. Згідно з тодішнім жидівським правом, кожне місто мусіло мати лікаря-хірурга. Палестинські лікарі, мабуть, перші у світі, почали оперувати катаракту. Жиди мали звичай щодня чистити зуби порошком. Робили також штучні зуби, але не цілі щелепи. В механіці знали підойми, систему бльоків, мали водяні млини, знали зубчаті колеса.

Найбільш характеристичним для жидів було очікування Месії. Такі настрої опанували серце кожного жида, коли в Палестині перебував Ісус Христос. Кожне покоління вірило, що Месія з'явиться за його життя. Вчені твердили, що Месія буде з роду Давида, він з'явиться нагло, без попередження, визволить Ізраїль і зникне, правдоподібно на сорок п'ять днів, потім повернеться і знищить вогнем грішні сили світу. Тоді Ізраїль поверне з усіх кінців світу і буде жити у своїй країні. Постане п'ята монархія світу і стане на місці четвертої, римської. Єрусалим стане столицею світу. Настане воскресення мертвих.

І ось Месія, на загальне здивування, увійшов до Єрусалиму і нарід гукав осанна Синові Давида та вкривав його шлях квітами і пальмовим гіллям. І завжди бувало так само — жерці храму лютилися з приводу фальшивого Месії, а нарід хотів чуда на доказ, що це справжній Месія.

Апостоли були побожні, але така риса не була чимось незвичайним. Були це люди не дуже інтелектуально розвинені, дехто з них, можливо, не вмів читати і писати, але всі знали усне Право.

Ріст тодішніх мешканців Палестини був переважно 167 сантиметрів, такого ж росту були й апостоли, але Петро був вищий. Носили білий одяг за тодішньою модою обрамований пурпурою. Усі були бородаті, з довгим волоссям на голові. Волосся не стригли, тому що Право було проти. Тоді стриження волосся вважалося ознакою легковажности.

Апостоли, які були рибалками, були горді на свій фах в Галилеї, але в Єрусалимі свій фах скривали. Звичайно мали по два імена. Друге ім'я давав їм Христос.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНТІН ПРОЦАНИК, член УНС Відд. 155 Запорозька Січ в Перт Амбой, помер 25 лютого 1981 р. на 72-му р. життя. Нар. 1910 р. в Пенсильвенії; членом УНС став у 1927 р. Залишив у смутку Амелію Процаник. Похорон відбувся 28 лютого 1981 р. на Українському католицькому цвинтарі в Говплавн.

Вічна Йому Пам'ять!
Меланія Лоренс, секр.

СЕМЕН БОЛЬ, член УНС Відд. 63 Т-ва Січ у Форд Сіті, Па., помер 28 лютого 1981 р. на 60-му р. життя. Нар. 1921 р. у Форд Сіті, Па.; членом УНС став 1939 р. Залишив у смутку дружину Кетлін, сина Марка і дочки: Кетлін і Донну. Похорон відбувся 3-го березня 1981 р. на українському цвинтарі у Форд Сіті, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Турко, секр.

ПЕТРО ҐОРДІЙЧУК, член УНС Відд. 239 св. Юрія у Філядельфії, помер 21 лютого 1981 р. на 69-му р. життя. Нар. 1912 р. в Коломиї, Україна; членом УНС став у 1962 р. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Марту з чоловіком і дві внучки. Похорон відбувся 26 лютого на цвинтарі Преч. Діви Марії у Факс Чейс, Філядельфія.

Вічна Йому Пам'ять!
Інж. В. Винницький, секр.

КАТЕРИНА МАСЛЯК, членка УНС Відд. 292 св. Івана Хрестителя, померла 25 лютого 1981 р. на 84-му р. життя. Нар. 1897 р. Конське, Україна; членкою УНС стала в 1923 р. Залишила у смутку дочки Катерину і Вікторію, сина Гарри Дж., 12 внуків і 13 правнуків. Похорон відбувся 28-го лютого 1981 р. на цвинтарі Голі Крос, Детройт, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

ТЕОДОР ПАВЛИК, член УНС Відд. 14 Чорноморська Січ в Нюарку, Н. Дж., помер 22 лютого 1981 р. на 59-му р. життя. Нар. 1921 р. в Західній Україні; членом УНС став у 1962 р. Залишив у смутку дружину Йосифину, дочку Ненсі, сестру Анну та матір в Україні. Похорон відбувся 25-го лютого 1981 р. на цвинтарі Овклавн Меморіял Парк, С. Брансвік, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Н. Отрок, секр.

ПАВЛО МАСЛО, член УНС Відд. 354 Т-ва Згода в Омага, Небраска, помер 22 лютого 1981 р. на 56-му році життя. Нар. 1924 р. в Україні; членом УНС став у 1960 р. Залишив у смутку дружину Меланію, дочку Ярославу, синів Петра й Івана та внуків і родину в Україні. Похорон відбувся 25-го лютого 1981 р. на цвинтарі Кальварія в Омага, Небраска.

Вічна Йому Пам'ять!
Мирон Війтик, секр.

ЮЛІЯ МАКСИМЧУК, членка УНС Відд. 379 св. Юрія в Чікаґо, Ілл., померла 13 грудня 1980 р. на 90-му р. життя. Нар. 1896 р. в Стрию, Україна; членкою УНС стала в 1951 р. Залишила у смутку доньки: Міру Дудас зі сином Богданом, Доду Кекіш з мужем Юрієм і донькою Тоскою та багато кревних і приятелів в Україні. Похорон відбувся 16 грудня 1980 р. на цвинтарі св. Николая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Семків, секр.